

Priprema: Direktorat za kulturnu baštinu

Predmet: Program obilježavanja Dana evropske baštine u 2026. godini

Tema: „Ugrožena baština: oživjeti, očuvati, redefinisati“

Datum obilježavanja: posljednja nedjelja septembra 2026. godine

REZIME EVALUACIJE PRIJAVA

Prijavljeno ukupno projekata / prijava	37
Ispunilo uslove i predloženo za finansiranje	21
Nije ispunilo uslove i odbijeno	16
Ukupno tražena sredstva od MKM	25.400€
Ukupno predložena sredstva za uplatu	19.000€

1. UVOD I OPŠTI CILJEVI

Međunarodna manifestacija **Dani evropske baštine** obilježava se svakog septembra pod pokroviteljstvom Evropske komisije i Savjeta Evrope sa ciljem jačanja svijesti o zajedničkoj evropskoj baštini i stalnoj potrebi za njenom zaštitom. Zvanična tema za 2026. godinu je „**Ugrožena baština: oživjeti, očuvati, redefinisati**“, čime se skreće pažnja na hitnu potrebu za djelovanjem i kreativnošću u zaštiti kulturne baštine koja je izložena rizicima klimatskih promjena, prirodnih katastrofa, društvenih i tehnoloških pritisaka.

U ovogodišnjem ciklusu za 2026. godinu, Direktorat za kulturnu baštinu je evaluirao **ukupno 37 prijava** koje su dostavile lokalne javne ustanove, opštine, privredni subjekti (d.o.o.) i nevladine organizacije.

2. ODOBRENI PROJEKTI

OPŠTINA BAR

1. Organizator: JU Kulturni centar Bar – OJ Zavičajni muzej (Bar) — „Naša baština - ugrožena baština“

Datum održavanja: septembar 2026. godine

Opis programa: Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, predstavlja važan dio identiteta i zajedničkog nasljeđa. Ugrožavaju je klimatske promjene, urbanizacija, neplanska izgradnja, sukobi, vandalizam i nestajanje tradicionalnih znanja i običaja. Njeno očuvanje zahtijeva saradnju institucija i zajednice, uz primjenu savremenih tehnologija, edukaciju i aktivno uključivanje mladih. Zaštitom baštine čuvamo istorijsko pamćenje, kulturni identitet i vrijednosti za buduće generacije.

Odobrena sredstva: 800 €

OPŠTINA BIJELO POLJE

2. **Organizator:** JU Muzej Bijelo Polje (Bijelo Polje) — „Baština mladima - oživjeti, očuvati, redefinisati 2026“
Datum održavanja: septembar 2026. godine
Opis programa: Program je usmjeren na uključivanje mladih u očuvanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine kroz edukativne, istraživačke i kreativne aktivnosti. Obuhvata terenske obilaske, razgovore sa stručnjacima, radionice tradicionalne kuhinje, izradu dokumentarnih filmova i digitalnih sadržaja, kao i osmišljavanje murala inspirisanog nasljeđem Bijelog Polja. Na završnom forumu mladi će predstaviti rezultate i predložiti inicijative za očuvanje ugrožene baštine.
Odobrena sredstva: 1.000€
3. **Organizator:** Musica Classica d.o.o. (Bijelo Polje) — „Oživljena baština / Living Heritage – Predstavljanje projekta „Crna Gora – Vječna“/„Montenegro – Timeless““
Datum održavanja: septembar 2026. godine
Opis programa: Nacionalni edukativno-promotivni program posvećen očuvanju, savremenoj reinterpretaciji i međunarodnoj promociji crnogorskog muzičkog nasljeđa kroz vrhunsku umjetnost.
Odobrena sredstva: 800€

OPŠTINA BUDVA

4. **Organizator:** Monsiberia d.o.o. (Budva) — „Ugrožena baština - Sveti Stefan i Paštrovići - Presentacija studije kulturnog pejzaža“
Datum održavanja: septembar 2026. godine
Opis programa: Projekat je usmjeren na očuvanje i valorizaciju kulturnog pejzaža Svetog Stefana, Paštrovića i Paštrovske gore, koji je 2023. godine uvršten među sedam najugroženijih lokaliteta kulturne baštine u Evropi. Obuhvata istraživanje i mapiranje kulturnog pejzaža, prepoznavanje prijetnji i izradu preporuka za njegovu zaštitu. Javnom prezentacijom studije podstaći će se dijalog i uključivanje lokalne zajednice i institucija u očuvanje ovog vrijednog nasljeđa.
Odobrena sredstva: 1.000 €

OPŠTINA GUSINJE

5. **Organizator:** Turistička organizacija Gusinje (Gusinje) — „Plavsko-gusinski ćilim Granaš – tkanje bez urneka“
Datum održavanja: septembar 2026. godine
Opis programa: Program obuhvata organizovanje predavanja, radionica i izrada publikacije vezano za plavsko-gusinski ćilim, i njegovu izradu.
Odobrena sredstva: 800 €

OPŠTINA NIKŠIĆ

6. **Organizator:** Bedem Fortress d.o.o (Nikšić) — „Festival tradicionalnih zdravih jela i ukusa“
Datum održavanja: septembar 2026. godine
Opis programa: Organizacija festivala posvećenog promociji tradicionalnih i zdravih jela i ukusa nikšićkog kraja, sa ciljem očuvanja i oživljavanja gastronomske baštine.
Odobrena sredstva: 1.000 €
7. **Organizator:** Sekretarijat za zaštitu životne sredine, Opština Nikšić — „MNE: 35 godina od proglašenja Crne Gore ekološkom državom – gdje smo danas? Očuvanje i redefinisane prirodnog naslijeđa Nikšića“
Datum održavanja: septembar 2026. godine
Opis programa: Organizacija višednevnog programa koji povezuje evropske standarde zaštite sa obilježavanjem značajnog nacionalnog jubileja, 35 godina od proglašenja Crne Gore ekološkom državom. Centralni događaj manifestacije je panel diskusija „35 godina od proglašenja Crne Gore ekološkom državom - gdje smo danas?“.
Odobrena sredstva: 1.000 €

GLAVNI GRAD PODGORICA

8. **Organizator:** JU Prirodnjački muzej Crne Gore (Podgorica) — „Zaštićena područja - čuvari prirodne i kulturne baštine“
Datum održavanja: septembar 2026. godine
Opis programa: Program „Zaštićena područja – čuvari prirodne i kulturne baštine“ kroz edukativne radionice i predavanja ukazuje na značaj očuvanja ugrožene baštine Crne Gore. Obuhvata radionice o tradicionalnom ribolovu na Skadarskom jezeru i ugroženim insektima Crne Gore, namijenjene očuvanju tradicionalnih znanja i podizanju svijesti o zaštiti prirodnog i kulturnog naslijeđa.
Odobrena sredstva: 1.000 €
9. **Organizator:** JU Biblioteka pristupačnih formata Crne Gore “Vojislav Minić” (Podgorica) — „Besac i Grmožur - oživljavanje baštine, kroz dodir, riječ, zvuk i ukus Crmnice“
Datum održavanja: septembar 2026. godine
Opis programa: Program ima tri cjeline: obilazak kulturno-istorijske tvrđave Besac, vožnju brodom Skadarskim jezerom do Grmožura, te susret sa lokalnom nematerijalnom baštinom i tradicionalnim ukusima Crmnice, prilagođen osobama sa invaliditetom.
Odobrena sredstva: 1.000 €
10. **Organizator:** BOKA F - doo Podgorica — **Prezentacija Minorni autori Crne Gore - Vidljiva kulturna baština vjekova**
Datum održavanja: septembar 2026. godine
Opis projekta: Minorni autori je zbirni naziv za prepisivače drevnih sakralnih knjiga, koji su u Crnoj Gori djelovali od poznog srednjeg vijeka do 19. vijeka. Najveći broj ovih autora ostao je nepoznat široj javnosti, a iza sebe su ostavili

djelo koje ima visoki kulturno-istorijski značaj. Značaj ovog projekta ogleda se u tome što će se u javnom prostoru oživjeti ideja o kulturnom i književnom kontinuitetu u Crnoj Gori.

Odobrena sredstva: 750 €

11. Organizator: Montenesoft doo (Podgorica) — „Čuvari baštine Gusinje, mladi istraživači kulturne baštine“

Datum održavanja: septembar 2026. godine

Opis programa: Edukativni program usmjeren na obuku, istraživanje i dokumentovanje lokalne kulturne baštine Gusinja, sa aktivnim učešćem mladih istraživača.

Odobrena sredstva: 850€

12. Organizator: DigitalBee doo Podgorica — „Vaze koje pamte: Oživljavanje baštine kroz 3D crtanje i fotografije“

Datum održavanja: septembar 2026. godine

Opis programa: Edukativno-kreativni događaj namijenjen djeci uzrasta od 8 do 12 godina, osmišljen je kao ciklus od dvije sadržinski sdvosatne radionice koje povezuju kulturnu baštinu, savremeni dizajn, 3D tehnologije, kreativno izražavanje i fotografiju, sa ukupno do 24 učesnika.

Odobrena sredstva: 700 €

13. Organizator: Open Doors Language Centre DOO (Podgorica) — „Glasovi baštine Kolašina - Usmena baština kao most između generacija“

Datum održavanja: septembar 2026. godine

Opis programa: Projekat se bavi dokumentovanjem i očuvanjem usmene tradicije kolašinskog kraja, kroz radionice i prenos znanja sa starijih na mlađe generacije. „Glasovi baštine Kolašina – usmena baština kao most između generacija“ je edukativni program usmjeren na očuvanje i dokumentovanje lokalnih priča, legendi, predanja, običaja i sjećanja. Kroz radionice i razgovore sa starijim stanovnicima, učenici će istraživati i bilježiti usmenu tradiciju Kolašina, razvijajući vještine intervjuisanja, dokumentovanja i korišćenja digitalnih alata. Program će biti zaokružen javnim događajem i izradom digitalne zbirke „Glasovi baštine Kolašina“, čime će prikupljena svjedočanstva ostati dostupna budućim generacijama i široj javnosti.

Odobrena sredstva: 600€

OPŠTINA KOTOR

14. Organizator: OJU Muzeji Kotor — „PACIJENCA - vještina koja spaja generacije“

Datum održavanja: septembar 2026. godine

Opis programa: Izložba dobrotске čipke koja će biti otvorena na trgu ispred Katedrale Sv. Tripuna u Kotoru, usmjerena na prenošenje ove specifične i ugrožene tradicionalne vještine kroz generacije.

Odobrena sredstva: 1.000 €

15. Organizator: Expeditio architects d.o.o. (Kotor) — „Kako mladi razumiju baštinu: Između tradicionalnog i savremenog“

Datum održavanja: septembar 2026. godine

Opis programa: Projekat je usmjeren na uključivanje mladih u očuvanje i promociju kulturnog nasljeđa Kotora kroz

javnu debatu „Očuvanje kulturnog naslijeđa doprinosi razvoju lokalne zajednice” u saradnji sa Debatnim klubom Gimnazije Kotor. Program podstiče kritičko mišljenje, kulturu dijaloga i razumijevanje značaja baštine za identitet i održivi razvoj lokalne zajednice.

Odobrena sredstva: 1.000 €

PRIJESTONICA CETINJE

16. Organizator: Prijestonica Cetinje Sekretarijat za kulturu (Cetinje) — „Oživimo baštinu zajedno”

Datum održavanja: septembar 2026. godine

Opis programa: Projekat će se realizovati kroz niz edukativno-kreativnih radionica i izradu stručne publikacije koja će se baviti identifikacijom i promocijom ugrožene lokalne kulturne baštine. Program objedinjuje tri aktivnosti usmjerene na očuvanje, savremenu interpretaciju i promociju kulturne baštine Cetinja. Kroz radionicu tradicionalnog tkanja učesnici će se upoznati sa karakterističnim tehnikama i vještinama ovog zanata. Aktivnost „Naslijeđe kroz tehnologiju” približiće publici ugrožene kulturno-istorijske lokalitete kroz savremene audio-vizuelne i virtuelne sadržaje. Program će biti zaokružen izradom publikacije „Dani evropske baštine na Cetinju 2016–2026”, koja će kroz hronološki pregled dokumentovati deset godina programa i aktivnosti posvećenih kulturnoj baštini.

Odobrena sredstva: 1.000€

OPŠTINA PLJEVLJA

17. Organizator: JU Zavičajni muzej Pljevlja (Pljevlja) — „Baština na dohvat ruke - Zavičajni muzej u gostima (Radionica 'Mali arheolozi')“

Datum održavanja: septembar 2026. godine

Opis programa: Projekat „Baština na dohvat ruke – Zavičajni muzej u gostima” ima za cilj da učenicima područnih osnovnih škola u Boljanićima i na Srdanovom Grobu približi kulturno i arheološko naslijeđe pljevaljskog kraja. Kroz predstavljanje muzejskih zbirki, multimedijalnu prezentaciju, kreativnu radionicu „Mali arheolozi” i kviz znanja, učenici će se upoznati sa značajnim lokalitetima i arheološkim predmetima, kao i sa prijetnjama koje ugrožavaju njihovo očuvanje. Projekat posebno doprinosi dostupnosti kulturne baštine djeci iz ruralnih sredina i razvijanju njihovog interesovanja za lokalnu istoriju, arheologiju i zaštitu zajedničkog naslijeđa.

Odobrena sredstva: 1.000€

OPŠTINA ROŽAJE

18. Organizator: Turistička organizacija Rožaje (Rožaje) — „Oživjeti ugroženu kulturnu baštinu rožajskog kraja u funkciji održivog razvoja turizma“

Datum održavanja: septembar 2026. godine

Opis programa: Projektom je predviđeno održavanje panel diskusije, stručno vođenje kroz nekropolu stećaka, posjete istorijskim mezarijima sa starim nišanima i obilazak stare zgrade Gornjeg Ibra.

Odobrena sredstva: 700 €

19. **Organizator:** JU Zavičajni muzej 'Ganića kula' Rožaje (Rožaje) — „Izložba 'Ugrožena baština Rožaja kroz objektiv vremena““

Datum održavanja: septembar 2026. godine

Opis programa: Fotografsko putovanje kroz kulturno nasljeđe Rožaja i njegove okoline, sa posebnim osvrtom na tradicionalnu arhitekturu, stare zanate, sakralne objekte, istorijske lokalitete i elemente nematerijalne kulturne baštine koji su izloženi prijetnjama.

Odobrena sredstva: 1.000 €

OPŠTINA ZETA

20. **Organizator:** Opština Zeta Sekretarijat za lokalnu samoupravu i društvene djelatnosti (Zeta) — „Živa baština Zete - od tradicije do budućnosti“

Datum održavanja: septembar 2026. godine

Opis programa: Projekat „Živa baština Zete – od tradicije do budućnosti“ kroz folklorni program, radionice tradicionalnih zanata, razgovore mladih sa starijim mještanima i izložbu starih fotografija i predmeta promoviše i čuva kulturno nasljeđe Zete. Poseban fokus je na prenošenju znanja, običaja i usmenih predanja mlađim generacijama, kao i njihovom dokumentovanju i predstavljanju široj javnosti. Program okuplja različite generacije i podstiče aktivno učešće lokalne zajednice u očuvanju žive baštine Zete. Program će biti održan na Trgu Anovi i okupiće djecu, mlade, starije sugrađane, kulturne stvaraoce i udruženja koja čuvaju tradiciju Zete. Program se sastoji od folklornog dijela i posebnog segmenta koji je posvećen očuvanju i promociji usmene baštine Zete.

Odobrena sredstva: 1000 €

OPŠTINA ULCINJ

21. **Organizator:** Osnovna škola Bedri Elezga, Ulcinj — „Miraz mlade – nasljeđe u kovčegu: oživljavanje ženskih zanata Ulcinja“

Opis programa: Cilj događaja je da predstavi, sačuva i približi mladima važan dio ženskog materijalnog i nematerijalnog kulturnog nasljeđa, sa posebnim osvrtom na tradicionalni miraz, ručne radove, vez, tkanje, djelove narodne nošnje i porodične priče koje su se pnosile sa generacije na generaciju.

Odobrena sredstva: 1.000€

4. PROJEKTI KOJI SE ODBIJAJU (NIJESU ISPUNILI USLOVE)

Nakon razmatranja 37 pristiglih prijava, podržano je sufinansiranje 21 projekta, dok 16 prijava nije podržano zbog neispunjavanja uslova i kriterijuma javnog poziva. Razlozi se odnose na formalne nedostatke prijava, neusklađenost sa godišnjom temom manifestacije, nedovoljno obrazložene budžete i neprihvatljive troškove, kao i na status pojedinih podnosilaca prijava, uključujući nevladine organizacije.

22. **Organizator:** ABECEDA DOO — „Baština u novom obliku“

23. **Organizator:** Luka Vušurović — „Očuvanje starih zanata i tradicija“

24. **Organizator:** Fondacija za razvojne projekte 'KRUG' (Andrijević) — „Ukusi nasljeđa Andrijevice“

25. Organizator: NVO "Vesela ekspedicija" Pljevlja — „Istorijskim stazama Pljevalja“
 26. Organizator: Nevladino udruženje Razvojni centar Vizionskop Podgorica — „Glasovi baštine-priče koje žive“
 27. Organizator: NVO Naša akcija — „Risanski makaruli – nova generacija za staru vještinu“
 28. Organizator: Udruženje zanata i vještina NIT Podgorica — „Radionice tradicionalnih zanata i vještina“
 29. Organizator: Fakultet za kulturu i turizam Univerziteta Donja Gorica Podgorica — „Baština na ivici: od ugroženog do revitalizovanog nasljeđa Crne Gore“
 30. Organizator: NVO EXPEDITIO Kotor — „Očuvanje kulturnog nasljeđa doprinosi razvoju lokalne zajednice“
 31. Organizator: NVO Fondacija Bankada Budva — „Studija kulturnog pejzaža Svetog Stefana i Paštrovića“
 32. Organizator: NVU Internacionalni centar culture — „Radionice o kulturnoj baštini“
 33. Organizator: Founder DOO Podgorica — „Tkana baština: Razgovori o „artcyclingu““
 34. Organizator: Green Lining d.o.o. (Budva) — „Perper baštine – interaktivna potraga kroz kulturnu baštinu Cetinja“
 35. Organizator: Cvrčak dizajn d.o.o. (Podgorica) — „Razvijanje svijesti o baštini kod djece“
 36. Organizator: NVO Centar za izučavanje i revitalizaciju tradicionalnih igara i pjesama CIRTIP (Kolašin) — „Iza baštine“
 37. Organizator: JU OŠ Mirko Srzentić Budva – baštinu istraži digitalno je prikaži“
-